بررسی رابطه بین راهبردهای انگیزش با استعداد اعتیاد و پرخاشگری دانش آموزان

سحر محسنی[1]، احمد میرگل[2] ، علیرضا میری[3]

۱. کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی، مدرس دانشگاه پیام نور مرکز زاهدان، زاهدان، ایران
۲. کارشناس ارشد فلسفه تعلیم و تربیت، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، زاهدان، ایران
۳. مدرس دانشگاه پیام نور مرکز زابل، زابل ، ایران

توسعه پرستاری در سلامت/ دوره نهم/ شماره ۲/ پائیز و زمستان ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: پرخاشگری در لغت به معنای ستیزه و تندی کردن است اما در اصطلاح روان شناسی، یک واکنش عمومی و پدیده نابهنجار اجتماعی است همچنین استعداد مجموعه ای از توانائی های فرد شامل مهارت، دانش و ظرفیت برای رشد و توسعه می باشد. لذا هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه بین راهبردهای انگیزش با استعداد اعتیاد و پرخاشگری دانش آموزان پسر دوره متوسطه اول شهر زاهدان بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی در مدارس پسرانه شهر زاهدان در سال ۱۳۹۶ انجام شد. جامعه پژوهش ۲۶۷۴ نفر و حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۳۳۸ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس برآورد شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه راهبردهای انگیزش، استعداد اعتیاد و پرخاشگری استفاده شد. داده ها با استفاده از به نرم افزار ***spss***-۱۹ و آزمون همبستگی و رگرسیون تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد میان راهبردهای انگیزش با استعداد اعتیاد ارتباط معناداری مشاهده شد ($P \leq ۰/۰۱$). همچنین میان راهبردهای انگیزش با پرخاشگری ارتباط معناداری مشاهده شد ($P \leq ۰/۰۱$). نتایج رگرسیون نشان دادند پرخاشگری قدرت پیش بینی راهبرد انگیزش را داشته است.

نتیجه‌گیری: بین راهبردهای انگیزش با استعداد اعتیاد و پرخاشگری رابطه مثبت وجود دارد؛ یعنی با بالا بودن هر متغیری دیگری هم افزایش می یابد و بالعکس.

واژه‌های کلیدی: راهبرد انگیزش، استعداد اعتیاد، پرخاشگری، دانش آموز

آدرس مکاتبه:دانشگاه پیام نور زاهدان
پست الکترونیکی: ***sahar_mohseni2013@yahoo.com***

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

مقدمه

هدف از آموزش در نظام تعلیم و تربیت، کسب علم و دانش توسط فراگیران و توسعه ی آن می باشد. در هر نظام آموزشی تلاش بر آن است تا کلیه ی فراگیران به اهداف آموزشی دست یافته، و سطح یادگیری آنان افزایش یابد. بنابراین مسئله یادگیری و موفقیت از مهمترین دغدغه های هر نظام آموزشی به شمار می آید (۱). *Alport* (۱۹۷۰) انگیزه را وضعیت درونی ارگانیزم تلقی می‌کند که رفتار و تفکر فرد ناشی از آن است. با توجه به تعریف مذکور می‌توان مفهوم انگیزه و انگیزش را چنین تعریف کرد: انگیزه گرایش ویژه با گرایش رفتار نسبتاً ثابت زمانی است که به موقعیت بستگی ندارد؛ مانند انگیزش پیشرفت و انگیزه پیوندجویی. انگیزش، مجموع متغیرهای پیچیده ارگانیزمی و محیطی است که کنش آنها به فعالیت عمومی و جهت‌دار احساس و رفتار منجر می‌شود (۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که رابطه مثبتی بین پیشرفت و شاخص‌های انگیزشی از قبیل انتخاب، تلاش و پشتکار وجود دارد (۳). راهبرد های انگیزشی گروهی از معیارهای شخصی و اجتماعی است که افراد برای انجام کار به آنها مراجعه می کنند. این راهبرد ها شامل معیارهایی دربارهٔ راهنمایی افراد برای انتخاب روشهای انجام تکلیف است و از راه پیامدهای ناشی از رفتار، همانندسازی با دیگران و سایر عوامل تحت تأثیر قرار میگیرند و در موقعیت های مختلف ممکن است تغییر کنند (۴). بندورا معتقد است که تعامل متقابل بین سه متغیر شخص، رفتار و محیط، مسبب رفتار انسان می باشد که نتایج تحقیقات هم نشان داده است که تعامل این متغیرها بر یادگیری تاثیر دارد (۵). بطور کلی انگیزش در دو بعد درونی و بیرونی قرار دارد. انگیزش درونی برای یادگیری باید منعکس کننده بسیاری از جنبه‌های مسئولیت‌پذیری مشخص باشد. این جنبه‌های مسئولیت‌پذیری مشخص، عواملی را در بر می‌گیرد که عبارت است از: ایجاد پیشرفت از طریق تلاش فردی، به تاخیر انداختن کامروا سازی خود بوسیله پاداش‌های ارزش داده شده، کنار گذاشتن تدریجی کمرویی، کاهش ترس از شکست و رشد احساس کنترل شخصی یا ا فزایش آگاهی از توانایی خود برای تاثیرگذاری بر رویدادها. انگیزش درونی علاوه بر عوامل مربوط به مسئولیت‌پذیری شخصی، جنبه‌هایی از شایستگی را نیز در بر می‌گیرد (۶). در انگیزش بیرونی افراد واقعاً به خود فعالیت علاقه‌مند نیستند، بلکه به چیزی که عایدشان می‌شود توجه می‌کنند. نظریه پردازان بسیاری معتقدند که انگیزش درونی و بیرونی در هم تنبیده و با هم در تعامل‌اند. براساس این دیدگاه می‌توان از عوامل محیطی بیرونی به عنوان برانگیزاننده انگیزه درونی استفاده کرد(۷).

امروزه پدیده شوم مواد مخدر کام میلیون ها انسان را تلخ کرده؛ به طوری که این معضل به عنوان چالش انگیز ترین مسله عصر حاضر در بین دولت ها مطرح است (۸). استعداد مجموعه ای از توانائی های فرد شامل مهارت، دانش و ظرفیت برای رشد و توسعه می باشد. نیروهای استراتژیک را مجموعه ای از منابع و پتانسیل های تخصصی، مناسب، کمیاب و غیر قابل تقلید تعریف کرده اند که سبب ایجاد مزیت رقابتی برای سازمان می شود (۹). استعداد اعتیاد *(Adiction Potential)* یک اختلال عود کننده مزمن است و با مسائل زیادی در حوزه های پزشکی، روانپزشکی، خانوادگی، شغلی، قانونی، مالی و معنوی همراه است. این اختلال نه تنها زندگی فرد را تحت الشعاع قرار میدهد، بلکه ناراحتی های زیادی را برای خانواده و جامعه ایجاد کرده و بار زیادی به آنها تحمیل می کند. سوءمصرف مواد مانند هر اختلال مزمن دیگری نیاز به مدیریت درمان در طی زمان دارد (۱۰). به رغم تلاش هایی که در مورد سبب شناسی مصرف مواد صورت گرفته است، باید متذکر شد افرادی که دچار سوء مصرف مواد هستند در یک الگوی خاص روانی و اجتماعی قرار نمی گیرند. در بین عوامل تعیین کننده گرایش به مصرف مواد، متغیرهای روان شناختی از اهمیت خاص تری برخوردارند، چرا که روان شناسان معتقدند تاثیر عوامل زیستی و اجتماعی باید از دریچه گرایش های روانی فرد به مصرف مواد بگذرد (۱۱). نظریه ی استعداد اعتیاد بیان میکند برخی از افراد مستعد اعتیاد هستند و اگر در معرض آن قرار بگیرند، مبتلا می شوند (در حالی که اگر کسی استعداد نداشته باشد، معتاد نمی شود) بر اساس اطلاعات موجود ۵ تا ۱۲ درصد افراد جامعه، مستعد اعتیاد هستند (۱۲).

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

یکی از عواطف متداول در بین جوانان خشم است که بر اثر برخورد با مانعی که بر سر راه هدف آنان قرار گیرد، حاصل می شود و به پرخاشگری که یک واکنش عمومی به ناکامی امیال است منجر می گردد. پرخاشگری، رفتاری است که هدف آن صدمه زدن به خود یا دیگران می باشد؛ در این تعریف، قصد و نیت حائز اهمیت است؛ یعنی یک رفتار آسیب زا در صورتی پرخاشگری محسوب می شود که از روی قصد و عمد به منظور صدمه زدن به دیگری یا به خود انجام گرفته باشد (۱۳). پرخاشگری واکنش هیجانی است. افراد آدمی گاهی به هم حمله می کنند، صدمه می زنند و حتی یکدیگر را می کشند (۱۴). پرخاشگری واکنشی است که هدف آن صدمه زدن به خود یا دیگری باشد . آنچه در این تعریف حائز اهمیت است قصد و نیت رفتار کننده است ، یعنی آسیب رسانیدن تصادفی به شخص دیگر پرخاشگری نیست . در عمل بسیاری از پژوهشگران ترکیبی از این دو تعریف را به کار می برند رفتاری که به دیگران آسیب می رساند پرخاشگری نامیده می شود به خصوص وقتی که کودک بداند رفتارش به دیگری آسیب می رساند . اعمال خصمانه ای که از روی قصد باشد نیز پرخاشگری تلقی می شود (۱۵). *Charles Darwin* (۱۹۶۵-۱۸۷۲) اضطراب و خشم را از ویژگی‌های مشترک انسان و حیوان معرفی می‌کند. *Freud* (۱۹۵۹-۱۹۳۳) پرخاشگری را سائق غریزی می‌داند که به لحاظ زیست‌شناختی نفرت و رفتار خشونت‌آمیز را برمی‌انگیزاند. اگر پرخاشگری نتواند علیه اشیای بیرونی بروز یابد به درون فرد برگردانده شده، سبب افسردگی و سایر مشکلات روان‌شناختی می‌شود (۱۶). هنگامی که می خواهیم رفتار دیگری را بفهمیم باید بدقت و صحت بدانیم که او برای چه منظوری تلاش می کند و با چه عواملی در جنگ است زیرا افراد اغلب بر علیه آن رفتارهایی می جنگند که خود میل دارند انجام دهند اگر پرخاشگری به جای متوجه دیگران شدن به جانب خود شخص هدایت گردد از لحاظ سلامت فکر خطر بیشتری ایجاد خواهد کرد (۱۷). تحقیقات زیادی حول این متغیرها انجام گرفته است اما هیچ پژوهشی ارتباط این سه متغیر را به این صورت بررسی نکرده است. رحمانی (۱۳۹۷) نشان داد که پرخاشگری و گوشه گیری دانش آموزان پسر ورزشکار به دلیل خالی کردن هیجانات، احساس تندرستی و انرژی که در حین ورزش می گیرند کمتر از دانش آموزانی است که غیر ورزشکار هستند (۱۸). جلیلی و میرکازهی ریگی (۱۳۹۷) نشان دادند که بین پرخاشگری والدین و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه معنا داری وجود دارد (۱۹). فدایی و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند بین استعداد اعتیاد و زیر مقیاس های سلامت روان (افسردگی، اضطراب، پرخاشگری، روان پریشی، افکار وسواسی اجباری) رابطه مثبت معنادار و بین استعداد اعتیاد با سایر زیر مقیاس های سلامت روان رابطه معناداری مشاهده نشد (۲۰). حمزه و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند طرح واره های ناسازگار اولیه و استعداد اعتیاد در بین دانش آموزان کم شنوا و عادی تفاوت معناداری ندارد (۲۱). صمدی فر (۱۳۹۴) دریافت که بین هم جوشی شناختی و مؤلفه های افسردگی و افسردگی کل با استعداد اعتیاد نوجوانان رابطه مثبت معناداری وجود دارد (۲۲). *Rahmana* (۲۰۱۵) دریافتندکه استعداد اعتیاد و نشخوار فکری دارای ارتباط می باشد. تحقیق *Jex, Bliese* (۲۰۱۴) نشان داد، افرادی که ساعت کاریشان طولانی است تمایل به اعتیاد بالایی دارند و تمایل به اعتیاد رابطه بین استرسورها و تنش را تعدیل می کند. بنابر آنچه گفته شد پژوهش حاضر در پی یافتن این سوال است که آیا بین راهبردهای انگیزش با استعداد اعتیاد و پرخاشگری رابطه معناداری وجود دارد؟

روش بررسی

این مطالعه یک پژوهش توصیفی- همبستگی می باشد. مکان پژوهش مدارس متوسطه اول شهر زاهدان و جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان پسر در سال ۹۶ و نمونه آماری به تعداد ۲۶۷۴ نفر می باشد. حجم نمونه بر اساس جدول مورگان ۳۳۸ نفر برآورد شد. روش نمونه گیری از نوع تصادفی ساده می باشد.

طرح پیشنهادی این مطالعه در کمیته اخلاق آموزش و پرورش شهر زاهدان تایید شد. مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی آموزش و پرورش زاهدان توسط محقق اخذ شد. پیش از ورود

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

افراد به مطالعه، به آنان گفته شد که شرکت در تحقیق کاملا داوطلبانه است؛ همچنین، اطمینان خاطر داده شد که همه اطلاعات آنان محرمانه می ماند. شرکت کنندگان در پژوهش از جنبه های کلی تحقیق و نحوه پاسخ دهی به پرسشنامه ها آگاه شدند. سپس پرسشنامه ها در اختیار دانش آموزان قرار گرفت تا آنها را تکمیل نمایند.

الف- مقیاس راهبردهای انگیزشی یادگیری (*Pentrich And De Grote*): این پرسشنامه توسط پنتریچ و دی گروت (۱۹۹۰) تهیه گردیده است و دارای ۲۲ ماده و ۲ بعد کاربرد راهبرد شناختی و خود تنظیمی می باشد. روش نمره گذاری بر اساس یک طیف هفت درجه ای لیکرت از یک تا هفت نمره گذاری شده است. نمرات در سه طیف حد پایین راهبرد انگیزش (۲۲- ۵۱)، حد متوسط (۵۲- ۱۰۲) و حد بالا (نمره بالاتر از ۱۰۳) قرار می گیرند. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شده است. در پژوهش محمود و آهنچیان(۱۳۹۲) پایایی پرسشنامه بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۷۶ گزارش شده است (۲۳).

ب- مقیاس استعداد اعتیاد(*APS*): این پرسشنامه توسط وید و همکاران (۱۹۹۲) تهیه گردیده است و دارای ۳۸ ماده می باشد. روش نمره گذاری بر اساس درست (۱) یا غلط (۰) است و در ان سوالات (۱، ۵، ۶، ۱۱، ۱۲، ۱۸، ۱۹، ۲۳، ۲۴، ۲۸، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۶،۳۴) به صورت معکوس نمره گذاری می شود. نمره برش این مقیاس بیشتر از ۲۱ می باشد. در پژوهش رستمی و همکارانش (۱۳۸۶) پایایی و روایی به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۶۵ گزارش شده است. همچنین در این پژوهش جهت تعیین روایی از نظر چند تن از اساتید بهره گرفته شد که روایی مورد تایید می باشد. پایایی پرسشنامه در همین پژوهش به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ بدست آمده است که نشان دهنده مطلوبیت پایایی پرسشنامه می باشد.

پ- مقیاس پرخاشگری (*The Aggression Questionnaire- AQ*): این پرسشنامه توسط باس و پری (۱۹۹۲) تهیه گردیده است و دارای ۱۹ ماده و ۴ بعد پرخاشگری بدنی، کلامی، خشم و خصومت می باشد. روش نمره گذاری بر اساس یک طیف پنج درجه ای لیکرت از یک تا پنج نمره گذاری شده است. پرسشنامه پرخاشگری دارای اعتبار و روایی قابل قبولی است. نتایج ضریب بازآزمایی برای چهار زیر مقیاس (با فاصله ۹ هفته) و همبستگی بین چهار زیر مقیاس ۰/۳۸ تا ۰/۴۹ بدست آمده است. جهت سنجش اعتبار درونی مقیاس از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده که نتایج نشانگر همسانی درونی زیر مقیاس پرخاشگری بدنی ۰/۸۲، کلامی ۰/۸۱، خشم ۰/۸۳ و خصومت ۰/۸۰ بود. همچنین ضریب پایایی در این پژوهش ۰/۷۲ می باشد (۲۴).

تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار ۱۹ -*spss* انجام شد، که پس از ورود اطلاعات مربوط به افراد به کامپیوتر، ابتدا شاخص های هر کدام از متغیرها (با استفاده از جمع نمرات پرسشنامه‌ها و مشخص کردن هر مولّفه) برای هر فرد محاسبه و در مجموع افراد به صورت شاخص های میانگین و انحراف استاندارد گزارش شدند. تعیین ارتباط بین مولفه های مستقل (راهبرد انگیزش و استعداد اعتیاد) با متغیر وابسته (پرخاشگری) از طریق ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون گام به گام انجام شد .

یافته‌ها

جدول شماره ۱- میانگین راهبرد انگیزش، استعداد اعتیاد و پرخاشگری دانش آموزان مورد مطالعه

شاخص آماری	راهبرد انگیزش	استعداد اعتیاد	پرخاشگری	تعداد نمونه
میانگین ± انحراف استاندارد	±۵۷/۷۵ ۶/۱۰	±۳۳/۹۱ ۴/۰۵	±۶۰/۳۴ ۸/۶۷	۳۳۸

همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود میانگین و انحراف استاندارد راهبرد انگیزش به ترتیب ۵۷/۷۵، ۶/۱۰ ، میانگین و انحراف استاندارد استعداد اعتیاد به ترتیب ۴۴/۲۵، ۱۵/۷۷ و میانگین و انحراف استاندارد پرخاشگری به ترتیب ۶۰/۳۴، ۸/۶۷ میانگین راهبرد انگیزش نشان دهنده سطح متوسط راهبرد انگیزش دانش آموزان می‌باشد.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

جدول شماره ۲- بررسی همبستگی بین ابعاد راهبرد انگیزش و استعداد اعتیاد دانش آموزان مورد مطالعه

متغیر		کاربرد راهبرد شناختی	خود تنظیمی	راهبردهای انگیزشی
استعداد اعتیاد	مقدار همبستگی (r)	۰/۱۷۵**	۰/۱۰۶	۰/۲۴۶**

*$p\leq$۰/۰۵ ** $p\leq$۰/۰۱

همان‌طور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود بین مولفه راهبرد انگیزش (کاربرد راهبرد شناختی) با استعداد اعتیاد در سطح $p \leq$ ۰/۰۱ رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد.

جدول شماره ۳- بررسی همبستگی بین ابعاد راهبرد انگیزش و پرخاشگری دانش آموزان مورد مطالعه

متغیر		پرخاشگری بدنی	پرخاشگری کلامی	خشم	خصومت	پرخاشگری
کاربرد راهبرد شناختی	مقدار همبستگی (r)	۰/۰۲۸	-۰/۰۲۶	۰/۰۶۵	۰/۰۳۰	۰/۰۶۹
خود تنظیمی	مقدار همبستگی (r)	۰/۳۳۲**	۰/۲۹۸**	۰/۱۷۲**	۰/۳۱۸**	۰/۱۲۵
راهبردهای انگیزشی	مقدار همبستگی (r)	۰/۳۳۳**	۰/۲۴۷**	۰/۳۷۱**	۰/۳۹۳**	۰/۳۵۰**

*$p\leq$۰/۰۵ ** $p\leq$۰/۰۱

همان‌طور که در جدول شماره ۳ مشاهده می شود بین راهبرد انگیزش با پرخاشگری در سطح $p \leq$ ۰/۰۱ رابطه مستقیم و مثبت وجود دارد.

جدول شماره ۴- رگرسیون راهبرد انگیزش و پرخاشگری دانش آموزان مورد مطالعه

گام	متغیر پیش بین	متغیرملاک	r	r^2	F	سطح معناداری	میزان بتا	t	سطح معناداری
۱	خصومت	راهبردهای انگیزشی	۰/۳۹۳	۰/۰۳۲	۷/۶۹۶	۰/۰۰	۰/۳۹۳	۲/۷۷۴	۰/۰۰

همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود متغیر خصومت بیشترین پیش بینی را از راهبردهای انگیزشی دانش آموزان داشته است. این متغیر توانسته است ۰/۰۳۲ از راهبردهای انگیزشی را پیش بینی کند. مقدار F نشان دهنده ی معنادار بودن این پیش بینی در سطح $p\leq$ ۰/۰۱ می باشد. میزان t در سطح ۰/۰۱ معنادار است.

جدول شماره ۵- بررسی همبستگی بین ابعاد استعداد اعتیاد و پرخاشگری دانش آموزان مورد مطالعه

متغیر		پرخاشگری بدنی	پرخاشگری کلامی	خشم	خصومت	پرخاشگری
استعداد اعتیاد	مقدار همبستگی (r)	۰/۱۰۳	-۰/۰۰۵	۰/۰۵۱	۰/۰۸۹	۰/۱۷۵

*$p\leq$۰/۰۵ ** $p\leq$۰/۰۱

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

همان‌طور که در جدول شماره ۵ مشاهده می شود بین پرخاشگری با استعداد اعتیاد در سطح $p \leq ۰/۰۵$ معناداری وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین راهبردهای انگیزش و استعداد اعتیاد با پرخاشگری دانش آموزان پسر متوسطه اول زاهدان می باشد. نتایج حاصل نشان داد که راهبردهای انگیزش دارای سطح متوسطی می‌باشد. همچنین نشان داد که بین مولّفه هویّت دینی (متغیر مستقل) شادمانی (متغیر وابسته) رابطه‌ای مثبت و معناداری وجود دارد.

یافته‌های این پژوهش با توجه به جدول شماره ۲ ضریب همبستگی نشان می‌دهد بین راهبرد انگیزش با استعداد اعتیاد بصورت مثبت و مستقیم رابطه معنادار وجود دارد. یافته های این پژوهش با یافته های حمزه و همکاران (۱۳۹۶) همسو می باشد. بانتایج پژوهش سارنی (۲۰۱۳)، که پژوهشی با عنوان رابطه بین راهبرد های انگیزشی و خلاقیت دانش آموزان دبیرستانی آمستردام انجام داد ناهمخوان است.

همچنین با توجه به جدول ۳ ضریب همبستگی نشان می دهد بین راهبرد انگیزش و پرخاشگری بصورت مثبت و مستقیم رابطه معنادار وجود دارد. این نتایج با یافته های پژوهش های بل (۲۰۱۳)، که پژوهشی با عنوان تاثیر پرخاشگری بر خود کارآمدی دانش آموزان دبیرستانی ولز انجام داد، با نتایج افژولند و پرهیزمیمندی (۱۳۹۳)، که پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه بین باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری خودتنظیمی با شادکامی در دانش آموزان پیش دانشگاهی شهر میمند انجام دادند؛ با نتایج رحمانی (۱۳۹۷) که پژوهشی را با عنوان بررسی میزان پرخاشگری و گوشه گیری در بین دانش آموزان پسر ورزشکار و غیر ورزشکار انجام داد؛ با نتایج رضایی (۱۳۹۵). پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه باورهای انگیزشی و راهبردهای یادگیری با عملکرد تحصیلی دانش آموزان سال دوم دبیرستان های جنوب تهران انجام داد؛ همخوان است و با پژوهش تحقیق لو، سیو و کوپر (۲۰۱۵) که پژوهشی را با عنوان " راهبرد های انگیزشی مدیران در چین: نقش خودکارآمدی" انجام دادند، با پژوهش جلیلی و میرکازهی ریگی (۱۳۹۷) که پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه پرخاشگری و پیشرفت تحصیلی در بین دانش آموزان مقطع ابتدایی شهرستان خاش انجام دادند؛ ناهمخوان است.

نتایج جدول ۵ ضریب همبستگی نشان داد که بین پرخاشگری و استعداد اعتیاد رابطه معنادار وجود ندارد. این نتایج با یافته های پژوهش های یداللهی و خضری و خبیری(۱۳۹۷) که پژوهشی را با عنوان بررسی رابطه مطلوبیت اجتماعی با پرخاشگری دانش آموزان دختر متوسطه دوم منطقه ۵ شهر اصفهان انجام دادند، با نتایج فدایی و همکاران (۱۳۹۶) که پژوهشی را با عنوان بررسی ارتباط استعداد اعتیاد با سلامت روان در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور خواف انجام دادند؛ همخوان است و با پژوهش سان دلر و همکاران (۲۰۱۷) که پژهشی را با عنوان (ذهن آگاهی، پرخاشگری دانشجویان را پیش بینی می کند: مطالعه مقدماتی بین المللی) انجام دادند، ناهمخوان است.

بی تردید اعتیاد یکی از بلاهایی است که همه ی انسان ها، به ویژه جوانان را تهدید می کند. مثلث"فقر، جهل و اعتیاد" ، پویایی، بالندگی، نشاط و خلاقیت را از بعضی نوجوانان و جوانان گرفته و از آنها انسان هایی بیمار و بی خاصیت ساخته است. افزون بر آن، اعتیاد سالانه هزاران انسان را به کام مرگ می فرستد (۲۵). برهمین اساس است که اعتیاد بهای سنگین برای بقای کوتاه است، و به عنوان یکی از بحران های چهارگانه قرن بیست و یکم، یکی از معضلات بهداشتی، روانی و اجتماعی و نیز مهم ترین عامل ایجاد کننده رفتارهای پرخطر۲/۵ درصد از افراد، به دلیل آسیب های مختلف روانی و اجتماعی درگیر کرده است . بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی (۲۰۰۷) در سراسر جهان حدود ۲۰۰ میلیون نفر بین سنین ۱۵ تا ۶۴ سالگی هر ساله یک یا بیشتر از یک داروی غیرقانونی مصرف می کند . آمارهای موجود نشان می دهد که حدود ۱۶ درصد معتادان ایران کمتر از ۱۹ سال سن دارند و ۲۸ درصد آنها نیز بین ۲۰ تا ۲۴ سالگی به اعتیاد روی

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

می آورند (۲۶). اعتیاد به مواد مخدر برای هر انسانی چه زن و چه مرد و چه باسواد و چه بی سواد، مشکلات فراوانی به همراه دارد. طبق آمار سازمان های جهانی بهداشتی بر اثر اعتیاد ۵۰ درصد کارآیی فرد از بین می رود. بسیاری از انحرافات و معضلات اجتماعی از قبیل خودکشی و فقر و فحشا و سرقت و ... نیز متاثّر از اعتیاد است. فارغ از این مسئله اعتیاد به ظهور و بروز بسیاری از بیماری های دیگر از جمله ایدز و هپاتیت منجر شده و اثرات مخربی در سیستم ایمنی و فیزیکی بدن برجای می گذارد. پیشگیری عبارت است از به تاخیر انداختن یا جلوگیری از شروع استفاده از مواد در جامعه (۲۷). به گونه ای که فروپاشی کانون خانواده ، محرومیّت جامعه از داشتن نیروهای جوان فعّال و با نشاط، هزینه های گسترده درمان معتادان به مواد مخدر و گسترش نابسامانی های اجتماعی از پیامدهای توزیع و سوءِمصرف مواد مخدر در مدارس و مراکز آموزشی می باشد.

پرخاشگری رفتاری است که هدف آن صدمه زدن به خود یا دیگران میباشد. در این تعریف، قصد و نیت حائز اهمیت است؛ یعنی یک رفتار آسیب زا در صورتی پرخاشگری محسوب می شود که از روی قصد و عمد به منظور صدمه زدن به دیگری یا به خود انجام گرفته باشد. برخی بر این باورند که پرخاشگری به منزله ی شکل آموخته شده ای از رفتار اجتماعی، در اصل رفتاری ابزاری است که تقویت مستقیم یا تقویت جانشینی می تواند به افزایش آ ن منجر شود مگارگی و هوکانسن پرخاشگری را به منزله ی یک پیامد غالب (اما نه اجتناب ناپذیر) ناکامی در نظر میگیرند برکوویتز معتقد است رویدادهای آزاردهنده، گرایشهای پرخاشگرانه و گریز را فعال می سازند و این که کدام یک از این اعمال به وقوع بپیوندد به سطوح بالاتر فرآیندهای شناختی بستگی دارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله بر خود لازم می‌دانند که از سازمان محترم آموزش و پرورش و کلیه دانش آموزانی که در این مطالعه صبورانه همکاری داشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایند. شایان ذکر است که این مقاله حاصل کار پایان نامه است.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

References

1. Pintrich, P. R. , Smith, D. A. F. , Garcia, T. , & Mckeachie, W. J. Reliability and predictive Validity of Motivated strategy for learning questionnaire (MSLQ). Educational psychology Measurment, 2007, 53, 801 – 803.

2. Khoda Panahi, M. K. Motivation and Excitement. Tehran: Organization of reading and editing, 2011. [In Persian].

3. Patterson, M. Shank, K. Motivation in Education (Theories, Researches and Solutions), Translations: Mehrnaz Shahararei (2007), Tehran: Alam Publications, 2002.

4. Arami, Z; Monshie, Gh, Abedi, A and Sharifi, T. Comparison of Motivational Beliefs, Metacognitive Skills and Self-Regulatory Learning among Gifted and Normal Students in Isfahan City, Modern Educational Approaches of School of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan,2016, 11 (2), 24. [In Persian].

5. Bandura, A ,Social Foundations of thought and Action: A social Cognitive theory, Engle wood Cliffs, Nj, Presntice-Hall, 2005.

6. Corno, L. , & Rarkamper, E . The role of cognitive engagement in classroom learning and motivation. Educational psychologist,2012, 18, 8 – 100.

7. Moore , K, E. Self- regulated learning in high achieving students: relations to advanced reasoning, achievement goals and gender. Journal of Educational psychology, 2015, 90,94 101.

8. Alizadeh, Hamideh. The rate of drug complicity in Iran with the International Journal of Journal of the Promotion of Social Well-being and Addiction, 2014, 1 (3), 65- 84. [In Persian].

9. Hamel, L. The inevitable role of spirituality in the workplace. Business Intelligence Journal, 2014, 2(1), 139-157.

10. Qaideini Jahromi, A; Hasani, J; Nouri, R, Rumi, R and Shahr Reza; Sh. (1393) The Effectiveness of Group Training on Emotional Process Ordering Strategies in the Cognitive Coping of Subjects Subjected to Substance Abuse, Journal of Addiction Research, 2014,8 (31), 39- 54. [In Persian].

11. Nezhad Muhammad, S. The Effect of Matrix Pattern Based Treatment on the Change in Controlled Source and Decreasing Craving and Tendency to Glass Usage, Thesis, MSc Consultation, Abhar Azad University , 2015. [In Persian].

12. Ghadimi, A. The Relationship between Primary Maladaptive Scales and Metacognitive Beliefs with Addictive Talent, Journal of Basic Principles of Mental Health, 2014, 17 (2), 67-73. [In Persian].

13. Torshizi, M and Saadatjou, A. (2012) Prevalence of Aggression and Some Related Factors in Birjand Secondary School Students, New Care, Journal of Nursing and Midwifery, Birjand University of Medical Sciences, 2012, 9 (4), 12- 39. [In Persian].

14. Javadi, M (1392). The Effect of Providing Medical Assistance Services on Reducing Hygienic, Therapeutic, and Aggressive Elderly Needs, Journal of Qazvin University of Medical Sciences, 2013,7 (4), 56- 61.

15. Masen , wim . maassen , henritte at , al . the price of stress ,journal of economic psychology , 1999, 1, 425-426 .

16. Khodayarifard, M and Parand, A. (2011) Diagnostic and personality tests, Journal of Psychological Sciences, 2011, 25, ,170-150. [In Persian].

17. Abbasi, A. (1396) Effectiveness of life skills training on self-esteem, self-esteem and aggression in high school female students of Frieden city, Journal of Researches of Malalai, 2017, 3, 26. [In Persian].

18 Rahmani, M . Evaluation of aggression and aggression among athletic and non-athlete male students, 4th National Congress of Sport Sciences and Physical Education of Iran, 2018, 1- 17. [In Persian].

19. Jalili, M and Mirkazei Rigi, M. S. Study of the relationship between aggression and academic achievement among elementary students in Khash city, .201811th International Conference on Psychology and Social Sciences . [In Persian].

20. Fadai, A; Brazaneh, A; Zare, M and Hoshyar, Z. Investigating the relationship between addiction and mental health among students of Payame Noor University Khaf, 2nd National Congress of Psychology and Psychosocial Damage, 2016, 1. [In Persian].

21. Hamza, A; Ahmadinejad; Kh; Salimi Sartakshi; M. R. and Biriami; H. Comparison of initial maladaptive schemes and addiction talent among low-hearing and normal high school students in Bokan, International Conference on Psychology, Consultation, Education, Mashhad, Shandiz Institution of Higher Education, 2017. [In Persian].

22. Samadi Farh, Hamidreza, Prediction of Adolescent Talent in Adolescents Based on Cognitive Fusion and Depression Factors, Second International Conference on Behavioral Sciences and Social Studies, 2015, 1- 8. [In Persian].

23. Bakhshi and Ahanchie. A Model for Student Achievement Forecast: The Role of Critical Thinking and Self-Regulatory Learning Strategies, Iranian Journal of Medical Sciences, 2012, 3 (2), 153- 165. [In Persian].

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

24. Buss, A. H., & Perry, M. The aggression Questionnaire. Journal of Personality and Social Psychology, 1992, 63, 452- 459.
25. Alavi Langroudi, K and Nikzad Moghaddam, M. (1394) The Effectiveness of Cognitive-Behavioral Therapy on Reducing the Incidence of Drugs in Students and Their Impact on Increasing their Progressive Motivation, The Journals of the Faculty of Public Health of Yazd, 2015, 1-11. [In Persian].
26. Khalili, A and Sohrabi, F . The Effectiveness of Critical Thinking Skills Training on Students' Attitude towards Drug Abuse. Quarterly Journal of Drug Abuse Studies, 2010, 5 (17), 91-106. [In Persian].
27. Hansen, B. W. Prevention programs. What are the critical factors that spell success? National conference on drug abuse prevention research. Plenary session 3. Marriot at Metro Center, Washington, D. c, 1999.

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]

Investigating the Relationship Between Motivational Strategies with Addictive Talent and Male Student's Aggression

Mohseni S[1], Mirgol A[2], Miri A.R[3]

1. M.A Educational Research, Teacher of Payame Noor University, Zahedan, Iran.
2. Master of Science in Philosophy of Education, Faculty Member of Payame Noor University, Zahedan, Iran.
3. Teacher of Payame Noor University of Zabol, Zabol, Iran.

Abstract

Background & Aim: *Aggression in the word means militancy and harshness, but in terms of psychology, it is a general reaction and an abnormal social phenomenon, as well as the talent of a set of individual abilities, including skill, knowledge,and capacity for growth.*

Material & Method: *The purpose of this study was to investigate the relationship between motivational strategies with addictive talent and aggression among high school male students in Zahedan. This descriptive correlation study was carried out in boys' schools in Zahedan in 1396.*

Results: *The research population was 2674 and the sample size was estimated using Morgan table of 338 people using simple random sampling method. In order to collect data, motivational strategies, addictive talent and aggression strategies were used. Data were analyzed using 19spss software and correlation and regression tests. Results showed that there was a significant relationship between addictive ability motivation strategies ($P \leq 0.01$). Also, there was a significant correlation between addictive ability motivation strategies ($P \leq 0.01$).*

Conclusion: *There is a positive relationship between motivational strategies with addictive talent and aggression, that is, with the rise of any other variable, it increases and vice versa.*

Keywords*: motivation strategy, addiction tendency, aggression, student*

[Downloaded from ndhj.lums.ac.ir on 2026-11-06]